

STŘEDISKO

EKOLOGICKÉ

VÝCHOVY

A ETIKY

RÝCHORY

SEVER

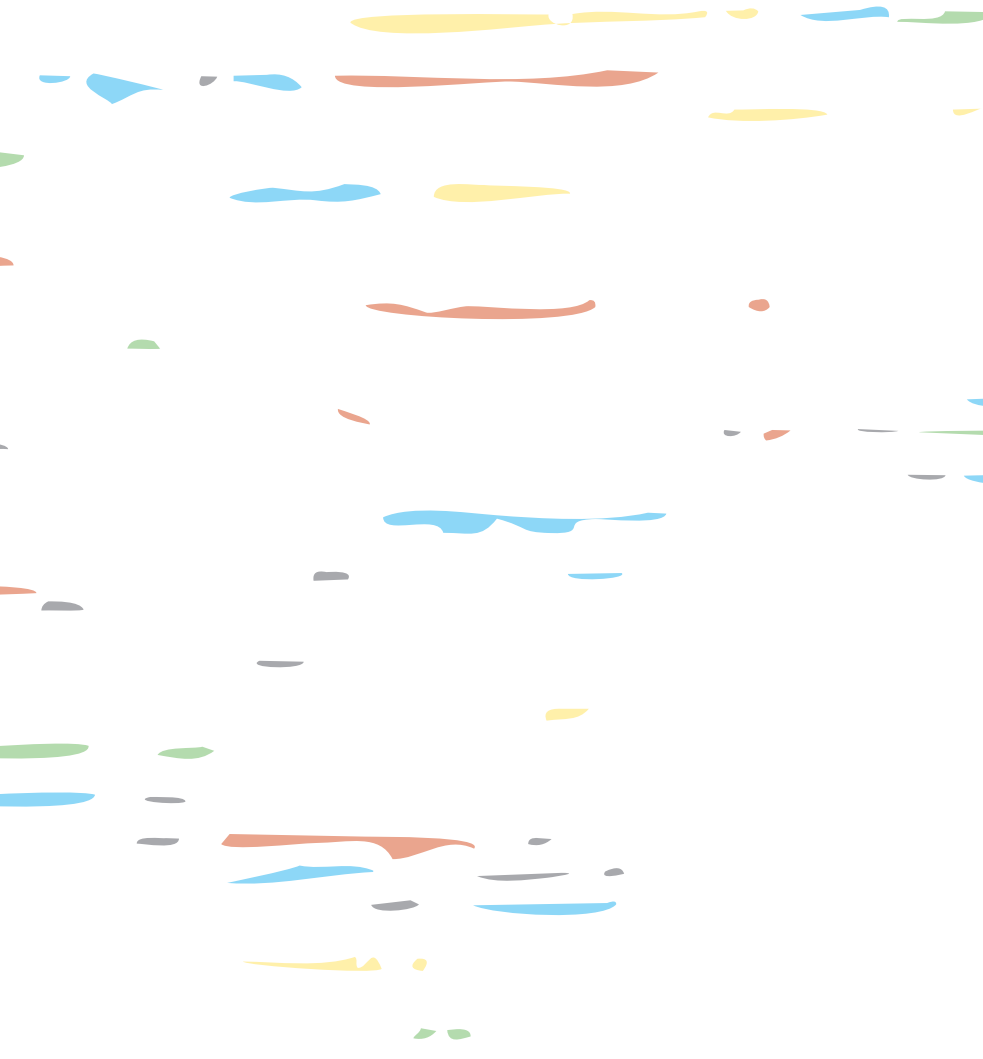
VÝROČNÍ

ZPRÁVA

ZA ROK

2011

VÝROČNÍ ZPRÁVA SEVERU ZA ROK 2011

SEVER se představuje	6
Členství SEVERu v asociacích, platformách a sítích	9
Ekologické výukové programy pro děti a mládež	11
Pobytové výukové programy v rámci projektu Týden pro udržitelný život	12
Za NATUROU na túru	12
Řeka Labe – naše společné dědictví	12
Čistá obec, čisté město, čistý kraj	13
Projektová výuka pro školy	14
Škola pro udržitelný život	14
Mezinárodní projekt SIEU (Schools for Intelligent Energy Use)	14
Mezinárodní projekt Carbon Detectives (Uhlíkoví detektivové)	15
Síť Ekoškol v České Republice	15
Putování prostorem a časem	16
Global Literacy for a Fairer World! Globální výchovou za spravedlivější svět!	16
Volnočasové aktivity	17
Nezmaři	17
Brigády a prázdniny s Brontosaurom v Krkonoších	17
Vzdělávací akce a metodická pomoc pro učitele a další pedagogické pracovníky	19
Projekt „SEVER školám, školy sobě“	19
Environmentální vzdělávání pedagogů	20
Specializační studia pro školní koordinátory environmentální výchovy	20
Krajské konference ekologické výchovy KAPRADÍ	21
Regionální setkání pedagogů mateřských škol KAPRADÍČKO	22
Spolupráce s VŠ při přípravě budoucích učitelů	22
Vzdělávání dospělých	23
Profesní vzdělávání pracovníků NNO v EVVO	23
Environmentální vzdělávání pracovníků veřejné správy	23
Další kurzy	23
Vytváření podmínek pro rozvoj ekologické výchovy	25
Činnosti na celostátní úrovni	25
Práce v asociacích pro ekologickou výchovu, poradenství, osvětu a v poradních orgánech veřejné správy	25
Akční plán ke Strategii vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR	26
Cíle a indikátory pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu v České republice	26

OBSAH

Činnosti na krajské a místní úrovni	26
Síť ekologických vzdělávacích a poradenských středisek v Královéhradeckém kraji KAPKA 21	26
M.R.K.E.V. a Mrkvička	28
Krajská koordinace EVVO v Královéhradeckém kraji	28
Aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji	29
SECESE – Síť ekocenter v Ústeckém, Královéhradeckém a Libereckém kraji	29
Ekologické poradenství	31
Poradny v rámci Národní sítě environmentálních poraden	31
Poradenství k Programu Zelená úsporám	31
Ekoznačka – to je značka!	31
Komunitní práce, zapojení veřejnosti, osvětové akce	33
Výukou a osvětou k uplatnění zásad trvale udržitelného rozvoje a Komplexní ekologická výchova v HK	33
Dětská fóra	33
Dětské zastupitelstvo Litoměřice	34
Den Země	34
DOTEKY 2011 v Horním Maršově	34
Horní Maršov – Otevřené muzeum II.	35
Biojarmark v Hradci Králové	35
Cyklohappening v Litoměřicích	35
Projekt DOTEK	37
Publikační činnost	38
Periodika	39
Webové stránky	39
Podpořili nás	40
Poděkování	41
Na SEVERu v roce 2011 pracovali	42
Finanční zpráva	44
Výkaz zisku a ztráty	46
Rozvaha	50

SEVER SE PŘEDSTAVUJE

Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER je občanské sdružení, které chce svým dílem přispět k udržitelnosti života na Zemi. Proto usiluje prostřednictvím praktické ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty o prohloubení odpovědného jednání vůči přírodě a planetě i mezi lidmi navzájem. Mezi naše hlavní činnosti patří vzdělávání dětí, mládeže, pedagogických pracovníků, dalších profesních a zájmových skupin i veřejnosti, pořádání osvětových a dobrovolnických akcí, realizace projektů zaměřených na životní prostředí a péči o krajinu. Vzdělávání se snažíme nabízet především formami založenými na zkušenosti, prožitku, praktické činnosti a bezprostředním kontaktu se světem okolo nás. Programy realizujeme na místní, krajské, celorepublikové i mezinárodní úrovni.

ADMINISTRATIVNÍ CENTRÁLA

6 |

Úpická 146/18, 541 01 Trutnov,
tel.: +420 739 203 201,
e-mail: sever-adm@ekologickavychova.cz

Administrativní pracoviště SEVERu zajišťuje účetnictví, personalistiku, klíčování režijních nákladů, přípravu rozpočtů a jejich čerpání, koordinaci projektů. V uplynulém roce se naši pracovníci podíleli i na realizaci projektů Environmentální vzdělávání pedagogů, Kapka 21, Vzdělávání pracovníků NNO, Škola pro udržitelný život, SEVER školám, školy sobě, Týden pro udržitelný život a Řeka Labe – naše společné dědictví.

PROJEKTOVÁ CENTRÁLA

Úpická 146/18, 541 01 Trutnov,
tel.: +420 734 310 969,
e-mail: sever-cz@ekologickavychova.cz

Pracovníci projektové centrály mají na starosti především celostátní projekty, zakázky a koordinaci projektů, realizovaných ostatními pracovišti. K nejvýznamnějším projektům patří Škola pro udržitelný život, Carbon Detectives Europe a SEVER školám, školy sobě. Pracovníci zajišťují i velkou část vzdělávání pedagogických pracovníků, včetně specializačních studií pro školní koordinátory EVVO, poskytují poradenství školám a veřejné správě.

PRACOVISŤE HRADEC KRÁLOVÉ

**Kavčí plácek 121, 500 03 Hradec Králové,
tel.: +420 739 203 209,
e-mail: sever-hk@ekologickavychova.cz**

Královéhradecké pracoviště střediska SEVER sídlí v historické části města poblíž Malého náměstí od roku 2002. Jeho působnost se vztahuje především na Královéhradecký kraj a město Hradec Králové. Hlavní činností střediska jsou zejména krátkodobé výukové programy pro mateřské, základní a střední školy, které realizuje na Kavčím Plácku nebo s nimi jezdí do terénu a do škol. Dále pořádá vzdělávací semináře akreditované MŠMT pro pedagogy a další cílové skupiny, přednášky a osvětové akce pro veřejnost (Den Země, Biojarmark, brigády, promítání filmů s ekologickou tematikou, soutěže, výstavy), akce pořádané magistrátem města (Evropský týden mobility) nebo krajským úřadem (Dožínky). Na pracovišti funguje také ekoporadna a prodejna publikací. Součástí činnosti jsou i dlouhodobé školní projekty a vedení praxí studentů Univerzity Hradec Králové.

| 7

PRACOVISŤE HORNÍ MARŠOV

***Pobytové středisko:*
Malá ulička 89, 542 26 Horní Maršov,
tel.: +420 739 203 205,
e-mail: sever-hm@ekologickavychova.cz**

DOTEK - Dům obnovy tradic, ekologie a kultury:
Bývalá fara, Horská 175, 542 26 Horní Maršov,
tel.: +420 739 203 207,
e-mail: sever-dotek@ekologickavychova.cz

V pobytovém středisku SEVER v Horním Maršově probíhají celoročně pobytové programy pro základní i střední školy, vícedenní semináře pro pedagogy a veřejnost. Sídlí zde ekoporadna, knihovna, pořádají se kulturní a osvětové akce, řemeslné dílny, často ve spolupráci s obcí. Mezi nejvýznamnější akce patří letní festival DOTEKY, pořádaný v areálu bývalé fary v Horním Maršově, kterou SEVER vlastní od roku 2002 a buduje zde víceúčelové ekocentrum DOTEK - Dům obnovy tradic, ekologie a kultury.

PRACOVISŤE LITOMĚŘICE

8 | **Masarykova 35, 412 01 Litoměřice,**
tel. +420 739 203 212,
e-mail: sever-ltm@ekologickavychova.cz

Pracoviště, založené v roce 1997, působí v Litoměřicích a Ústeckém kraji. Zaměřuje se na ekologickou výchovu žáků mateřských, základních i středních škol, vzdělávání pedagogů, školní projekty. Pořádá ve spolupráci s městem Litoměřice a dalšími subjekty osvětové a kulturní akce. Ekoporadna poskytuje konzultace a odbornou literaturu a nabízí výrobky značky Fair Trade.

ČLENSTVÍ SEVERU V ASOCIACÍCH, PLATFORMÁCH A SÍTÍCH

Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER je členem několika dalších asociací, platform a sítí.

Je zakládajícím členem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina (1996), které má dnes téměř 40 členských organizací v celé ČR (<http://www.pavucina-sev.cz/>). SEVER se účastní řady společných projektů sdružení a některé koordinuje v Královéhradeckém a Ústeckém kraji – například síť M.R.K.E.V. a Mrkvička. Společně s Pavučinou vydáváme časopis pro ekogramotnost Bedrník.

SEVER je společně z 20 dalšími ekoporadnami z ČR členem Sítě ekologických poraden České republiky STEP, která zaštiťuje ekologické poradenství (<http://www.ekoporadna.cz/>). V rámci členství poskytujeme bezplatné konzultace týkající se ochrany životního prostředí, udržitelného rozvoje a odpovědné spotřeby. Spolupracujeme s ostatními ekoporadnami v síti STEP na společných projektech.

Třetí významnou asociací, v níž je SEVER zapojen, je asociace ekologických organizací Zelený kruh (<http://www.zelenykruh.cz/>). Zároveň je i členem Oborové platformy ekologických nevládních organizací (<http://www.zelenykruh.cz/oborova-platforma/>).

SEVER je základním článkem hnutí Brontosaurus (<http://www.brontosaurus.cz/>), s ostatními základními články spolupracuje např. na pořádání volnočasových akcí, v roce 2011 Prázdnin s Brontosaurem v Krkonoších se ZČ HB Rozruch.

Na krajské úrovni SEVER inicioval v roce 2006 vznik neformální sítě středisek ekologické výchovy a ekologických poraden v Královéhradeckém kraji KAPKA 21 a obdobně spolupracuje i v kraji Ústeckém.

Pavučina
Středisko ekologické výchovy

zelený kruh
Asociace ekologických organizací

Hnutí
Brontosaurus

KAPKA 21

Žáci určují sladkovodní
bezobratlé živočichy

EKOLOGICKÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO DĚTI A MLÁDEŽ

V roce 2011 se na všech pracovištích SEVERu uskutečnilo celkem 516 výukových programů v celkové délce 1678 hodin.

Z toho krátkodobých programů bylo 479 o celkové délce 616,5 hodiny, kterých se zúčastnilo 8250 žáků.

Více denních výukových programů bylo realizováno 37 o celkovém rozsahu 1061,5 hodin, zúčastnilo se jich celkem 805 žáků základních a středních škol.

POBYTOVÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY V RÁMCI PROJEKTU TÝDEN PRO UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Hlavním cílem projektu je propracovat metodiku týdenních pobytových výukových programů jako účinné formy realizace průřezových témat, zejména environmentální výchovy. V rámci projektu se v roce 2011 uskutečnilo 25 inovovaných pobytových výukových programů. Vznikl interaktivní web pro ověření a rozšíření znalostí, získaných během pobytu (<http://tyden.ekologickavychova.cz/>). Pobytový týden průběžně hodnotili jak žáci, tak pedagogičtí pracovníci a externí evaluátor vyhodnotil přínosy programu pro vzdělávání žáků. Projekt byl podpořen v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

ZA NATUROU NA TÚRU

12 | Pod záštitou SSEV Pavučina a o.s. Apus se spojilo 16 organizací, aby vytvořily 25 terénních výukových programů pro žáky základních a středních škol v lokalitách, zapsaných v soustavě NATURA 2000. Projekt byl realizován na celém území ČR, v Královéhradeckém kraji vznikly programy „Tvary a barvy slunečné stráně“ (realizoval KRNP ve spolupráci se SEVERem) a „Velký poklad v malém labyrintu“, který vytvořil SEVER. Jen v Královéhradeckém kraji se podařilo do terénní výuky s tématem ochrany přírody zapojit 641 žáků a 32 pedagogů. Vzniklá metodika má napomáhat zájemcům o realizaci podobných terénních programů. Projekt byl úspěšně zakončen, školní kolektivy se však mohou k absolvování terénních výukových programů i nadále přihlásit na www.zanaturou.cz

ŘEKA LABE – NAŠE SPOLEČNÉ DĚDICTVÍ

V mezinárodním projektu, který probíhá na území Ústeckého kraje a Sasko (<http://rekalabe.eu/>), v rámci Programu na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko, jsme realizovali výukové programy v terénu, kterými prošlo v roce 2011 na 520 žáků. Jedinečnost výuky spočívá v použití speciální pojižděné laboratoře, která poskytuje kvalitní laboratorní přístroje a pod-

mínky ke zkoumání chemických a fyzikálních vlastností vody a biomonitoringu vodních bezobratlých živočichů. Solární panely zajišťují energetickou nezávislost laboratoře a děti tak mohou bádát přímo u řeky. Projekt je realizován za finančního příspěvku Evropského fondu pro regionální rozvoj

ČISTÁ OBEC, ČISTÉ MĚSTO, ČISTÝ KRAJ

V rámci projektu jsme uskutečnili 31 výukových programů na téma odpadového hospodářství. Celková délka výukových programů činila 45 hodin a účastnilo se jich 524 žáků mateřských, základních a středních škol. Největší zájem o realizaci výukových programů jako v minulých letech projevil mateřské školy.

prezentace pojízdňé laboratoře v Litoměřicích

PROJEKTOVÁ VÝUKA PRO ŠKOLY

ŠKOLA PRO UDRŽITELNÝ ŽIVOT

V rámci společného vzdělávacího a asistenčního programu Nadace Partnerství a SEVERu (www.skolaprozivot.cz) byl v roce 2011 úspěšně zakončen 7. ročník programu, v jehož rámci získalo certifikát „Škola pro udržitelný život“ dalších 57 škol, které zpracovaly vizi své obce a návrhy užitečných místních projektů. Bylo zrealizováno 26 projektů škol v krajích Královéhradeckém, Libereckém, Ústeckém, Pardubickém, Karlovarském, Středočeském, Jihočeském, Jihomoravském, Moravskoslezském, Zlínském a v kraji Vysočina. Projekty, zaměřené na zvelebení částí obcí, zlepšení komunikace mezi školou, rodiči, žáky a veřejností, osvětu a oživení místního přírodního a kulturního dědictví, byly podpořeny částkou 1 197 300 Kč. Celkem 85 pedagogů se zúčastnilo vzdělávacího kurzu a do plánování a realizace se zapojilo 2354 žáků. Generálním partnerem programu je Toyota, která poskytuje granty pro místní projekty, vzdělávací část programu byla v roce 2011 realizována díky podpoře Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

14 |

MEZINÁRODNÍ PROJEKT SIEU (Schools for Intelligent Energy Use)

Mezinárodní projekt, probíhající v 9 zemích Evropské Unie (<http://www.sieu.info.cz/>), byl úspěšně zakončen v dubnu 2011 prezentací výsledků zúčastněných žáků. Ti se v rámci svých „agentur pro energii“ snažili najít co nejvhodnější způsob vytápění části kostela církve Československé husitské v Úpici. V průběhu projektu žáci konzultovali své nápady s odborníky a seznámili se s různými způsoby využívání obnovitelných zdrojů energie, možnostmi snižování produkce oxidu uhličitého a šetrného využívání paliv. Projektu se účastnily týmy žáků z 5 středních škol. Projekt byl financován z grantového programu Evropské komise „Intelligent Energy – Europe“.

MEZINÁRODNÍ PROJEKT CARBON DETECTIVES (Uhlíkoví detektivové)

Třiletý mezinárodní projekt, určený žákům ve věku 8–15 let, realizovaný v 10 zemích Evropy na více než 7400 školách, se snaží žáky inspirovat ke snižování uhlíkové stopy jejich školy a současně zvyšovat jejich povědomí o klimatických změnách a důležitosti šetrného nakládání s energiemi. Do projektu bylo v roce 2011 zapojeno 87 českých škol, které měly možnost zúčastnit se soutěže „Ať je vaše škola CO₂OLÍ“, v níž žáci představili svoje nápady na snížení uhlíkové stopy školy. Pedagogové z těchto škol navštívili semináře, na nichž prohloubili své znalosti o změnách klimatu, seznámili se s možnostmi projektu a vyzkoušeli si práci s jednotlivými učebními nástroji, které projekt nabízí (<http://carbondetectives.cz/>). Projekt je financován z grantového programu Evropské komise „Intelligent Energy – Europe“.

SEVER je partnerem Sdružení Tereza v projektu
SÍT EKOŠKOL V ČR

a zároveň je krajským koordinátorem
programu Ekoškola v Královéhradeckém a Ústeckém kraji

| 15

V rámci mezinárodního programu Eco-Schools žáci usilují o minimalizaci a třídění odpadů, úspory energie či vody a zlepšení životního prostředí ve škole a jejím okolí. Zakládají celoškolské pracovní „tým Ekoškoly“, vytvářejí si vlastní „ekokodex“, analyzují současnou situaci na škole a navrhuji zlepšení, která se snaží posléze naplnit.

V roce 2011 bylo do projektu zapojeno 5 škol z Královéhradeckého kraje a 14 škol z Ústeckého kraje. Pro tyto školy se uskutečnilo 19 výukových programů a 72 konzultací. Ačkoli v tomto roce o udělení nebo obnovení titulu nežádala žádná škola z Královéhradeckého kraje, v kraji Ústeckém jej obhájily školy ZŠ Poverly, ZŠ Antonína Sochova Duchcov, Gymnázium Kadaň a nově jej získala ZŠ Masarykova z Krupky. Slavnostní předání titulů se konalo ve Valdštejnském sále Senátu Parlamentu ČR a v Národní technické knihovně pod záštitou Ministerstva životního prostředí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Projekt byl podpořen z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

PUTOVÁNÍ PROSTOREM A ČASEM

V rámci projektu žáci z Krkonoš, Podkrkonoší a Kutnohorska zkoumali, jak spolu souvisí vývoj těchto oblastí. Pořizovali fotodvojice krajiny, měst a obcí a hledali změny, ke kterým došlo. Všimli si etnografických, urbanistických a geologických změn, změn v zalesnění krajiny a druhové skladbě lesa, změn zastoupení a umístění vody v krajině, změn dopravní struktury. Na pomoc si vzali také staré mapy a letecké snímky. Na základě zjištěných skutečností se naučili, že ne všechny změny v krajině jsou dobré, některé že jsou dokonce nevratné a vyzkoušeli si rozhodování o budoucí podobě krajiny. Uskutečnilo se také 5 seminářů pro pedagogy. Nasbírané fotodvojice a informace byly zpracovány v publikaci a zveřejněny také v rámci putovní výstavy. Žákům i po skončení projektu zůstane k dispozici e-learningový kurz www.putovaniprostoremacasem.cz.

GLOBAL LITERACY FOR A FAIRER WORLD!

16 | Globální výchovou za spravedlivější svět!

V dubnu byl zahájen tříletý mezinárodní projekt. Partnerem projektu je za Českou republiku SEVER, dalšími partnerskými zeměmi jsou Velká Británie, Polsko a Ghana. Projekt je zaměřen na globální rozvojové vzdělávání a poskytuje učitelům, kteří do výuky začleňují průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, podklady a informace o globálním obchodu, vzdělávání a příčinách hladu a chudoby. V ČR bylo v roce 2011 zapojeno 10 škol. Pedagogům jsme nabídli vzdělávací seminář a žáci tvořili soubor indicií, charakterizujících jejich školu. V rámci žákovského auditu byly zjištěny současné postoje a názory žáků na Afriku a globální problémy. Prvním materiálem pro školy je sborník aktivit, vhodný pro realizaci výuky s globální tematikou. Pracovník SEVERu podnikl v rámci výměnného pobytu návštěvu Ghany, kde pořídil materiál pro připravovaný výukový film. První dvě schůzky zástupců zúčastněných států proběhly v Polsku a Anglii. Projekt je financován z grantového programu Evropské komise „Development and Cooperation – EuropeAid“.

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

NEZMAŘI

Pod záštitou litoměřického SEVERu se scházel zájmový kroužek Nezmaři, kde se děti učí spolupráci, seznamují se s přírodou a v rámci pravidelných výletů objevují různé cenné přírodní lokality a ekosystémy. Letos se například vypravili na vrch Lovoš s národní přírodní rezervací a na přírodní památku Radobýl. Každoročně také pořádají vědomostní soutěž „O nejlepššího Nezmaru“.

BRIGÁDY A PRÁZDNINY S BRONTOSAUREM V KRKONOŠÍCH

V květnu jsme ve spolupráci s mládeží, sdruženou v Hnutí Brontosaurus, mýtili náletové dřeviny na sklenářovických loukách.

Na přelomu července a srpna jsme pořádali týdenní akci na Rýchorských a Sklenářovických horských loukách. Členové ZČ HB Rozruch kosili louky a sklízeli seno, pomáhali s péčí o maršovské kozí stádo a učili se vyrábět kozí sýr.

| 17

klub Nezmaři na víkendovém putování, Liběchov

odchyt drobného hmyzu k určení druhů, PP Na Plachtě

VZDĚLÁVACÍ AKCE A METODICKÁ POMOC PRO UČITELE A DALŠÍ PEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY

SEVER zajišťuje pro učitele pestré spektrum vzdělávacích akcí akreditovaných MŠMT. V roce 2011 probíhaly v rámci různých tematických projektů – např. Carbon detectives, Škola pro udržitelný život, Global Literacy for a Fairer World... (viz část projektová výuka pro školy) – i v rámci komplexních projektů zaměřených přímo na vzdělávání a metodickou podporu pro pedagogické pracovníky (viz dále). V roce 2011 jsme uspořádali 80 vzdělávacích akcí pro pedagogy, které navštívilo celkem 1162 pedagogických pracovníků.

PROJEKT „SEVER ŠKOLÁM, ŠKOLY SOBĚ“

| 19

Projekt byl určen pedagogům z celé ČR. Ke konci roku 2011 bylo dokončeno systematické vzdělávání „šité na míru“ potřebám pedagogických týmů jednotlivých škol (do projektu je zapojeno celkem 17 škol z 9 krajů), v tomto roce pro ně proběhlo 14 jednodenních a 6 vícedenních seminářů. Mezi nejčastější témata, o která měly školy zájem, patřilo využití regionu pro environmentální výchovu, ekologický provoz školy, využití školního pozemku a nakládání se školními dokumenty, týkajícími se EVVO.

Projekt zahrnoval i doškolování školních koordinátorů EVVO, které probíhalo v podobě pěti vícedenních seminářů, týkajících se zařazení průřezového tématu EV do jednotlivých předmětů a rovněž využití potenciálu regionu pro environmentální výchovu.

Pedagogové, kteří nejsou koordinátory EVVO, měli možnost využít 4 jednodenní a 5 vícedenních seminářů, mezi zajímavá témata patřilo např. téma regionálních učebnic.

V rámci projektu bylo vydáno DVD ABCD Ekologie aneb Životabudič s 22 krátkými filmy na téma ekologicky šetrné spotřebitelství. Partnerem projektu bylo SSEV Pavučina a dodavatelem Školské zařízení pro environmentální vzdělávání LIPKA, Brno.

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Projekt byl zaměřen na systematické vzdělávání pedagogů Královéhradeckého kraje ve třech rovinách: vzdělávání a podporu školních koordinátorů EVVO, vzdělávání pedagogických týmů partnerských škol a vzdělávání ostatních pedagogických pracovníků.

Vzdělávání koordinátorů EVVO zahrnovalo specializační studium a dva doškolovací semináře pro již vyškolené koordinátory EVVO.

20 | V oblasti vzdělávání a podpory pedagogických týmů z 10 škol (7 středních a 3 základní) bylo na 25 seminářích (6 vícedenních a 19 jednodenních) proškoleno 380 pedagogů. V rámci spolupráce se školami vzniklo 10 modulů environmentálního vzdělávání, představených na závěrečné konferenci v prosinci 2011. Zkušenosti pedagogických týmů i aktivity ze seminářů byly také shrnuty v publikaci „Manuál zkušeností aneb jak na environmentální výchovu v základních a středních školách“.

SPECIALIZAČNÍ STUDIA PRO ŠKOLNÍ KOORDINÁTORY ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

V tomto roce byla úspěšně ukončena dvě specializační studia pro školní koordinátory EVVO. Jedno v rámci projektu Environmentální vzdělávání pedagogů a druhé, uskutečněné ve spolupráci se SSEV Pavučina. Studia probíhala formou vícedenních soustředění (250 hodin ve dvou týdenních a čtyřech třídních blocích), která se konala v různých střediscích ekologické výchovy. Pedagogové se tak setkali s mnoha významnými osobnostmi ekologické výchovy, vyslechli přednášky odborníků, seznámili se s praxí kolegů z jiných škol. Na závěr účastníci obhájili své

závěrečné práce před komisí a složili zkoušky. V srpnu tak studium úspěšně absolvovalo 18 pedagogů z Královéhradeckého kraje, v říjnu 25 z krajů Pardubického, Libereckého a Královéhradeckého. Za celou dobu, kdy pořádáme specializační studia, v rámci pěti běhů studia u nás úspěšně absolvovalo 124 účastníků. Spolupracovali jsme i na dalších specializačních studiích v ČR, např. jsme lektorovali ve Středočeském kraji, posuzovali práce a účastnili se zkoušek v Jiho­moravském kraji, spolupracovali na nastavení několika studií a návrzích aktualizace standardu studií v rámci SSEV Pavučina.

KRAJSKÉ KONFERENCE EKOLOGICKÉ VÝCHOVY KAPRADÍ

Krajská konference KAPRADÍ v Ústeckém kraji

11. ročník krajské konference ekologické výchovy navštívilo 120 pedagogů. V prostorách ZŠ Na Valech v Litoměřicích pro ně bylo připraveno 11 dílen s tematikou lesních školek, globální problematiky, ekopsychologie, dendrologie, účinků hluku, tvorby regionálních učebnic a další. Zástupci z 19 institucí, zabývajících se EVVO, prezentovali svou činnost. Současně probíhala i diskuse na téma EVVO v Ústeckém kraji, připravovaná aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji, které se zúčastnili zástupci z institucí, které buď EVVO nabízejí, využívají nebo různou formou podporují. Konferenci podpořil Krajský úřad Ústeckého kraje.

| 21

Krajská konference KAPRADÍ v Královéhradeckém kraji

Již 12. setkání škol a organizací, zabývajících se ekologickou výchovou, se uskutečnilo v říjnu v prostorách ZŠ Úprkova v Hradci Králové. Tématem letošního ročníku byla rozmanitost a pestrá byla také nabídka dílen pro účastníky: výtvarný ekoateliér, programy Jak to dokázaly naše babičky, Práce s proměnami krajiny v regionu, (Ne)kup to!, Náš soused je netopýr a Přírodou Ekvádoru. Na konferenci byly předány ceny za ekologickou výchovu v roce 2011. K příjemné atmosféře celého setkání přispělo originální vystoupení písničkářky Jany Bauerové.

REGIONÁLNÍ SETKÁNÍ PEDAGOGŮ MATEŘSKÝCH ŠKOL KAPRADÍČKO

V listopadu se v Hradci Králové konalo setkání učitelek a ředitelek mateřských škol, KAPRADÍČKO 2011. Letošní ročník byl zaměřen na lesní školky, které představila Martina Cibulková z lesní MŠ v Novém Hradci Králové a Tereza Vošahlíková, předsedkyně asociace Lesních mateřských škol v ČR. Dále byla připravena výtvarná dílna a představení nového projektu. Setkání se zúčastnilo 35 osob.

SPOLUPRÁCE S VYSOKÝMI ŠKOLAMI PŘI PŘÍPRAVĚ BUDOUCÍCH UČITELŮ

Spolupracovali jsme se studenty z přírodovědecké a pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové. Během roku na SEVERu absolvovalo praxi nebo nám pomáhalo s organizací našich akcí přes 20 studentů.

*účastnice Specializačních studií
v terénu, biomonitoring*

VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ NNO V EVVO

Projekt byl určen členům a zaměstnancům neziskových organizací v Královéhradeckém kraji. V rámci projektu byl vytvořen komplexní vzdělávací modul, který obsahuje dva vzdělávací cykly. Jeden cyklus je sestaven pro vedoucí a organizační pracovníky, druhý je zaměřen na vzdělávání odborných pracovníků a lektorů. V rámci deseti seminářů bylo proškoleno 45 osob. Na závěr vznikla metodická příručka.

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY

V Ústeckém kraji proběhla 3 specializovaná školení pro veřejnou správu. Konkrétně se jednalo o školení pro pracovníky městských úřadů z Litoměřic, Mostu, Chomutova a Loun. Na téma hlukových emisí a problematiky správného řízení na úseku životního prostředí bylo proškoleno 30 osob.

V Královéhradeckém kraji proběhl seminář pro pracovníky 15 obecních úřadů. Zástupci těchto obcí projeví největší zájem o téma legislativních změn na úseku životního prostředí.

| 23

DALŠÍ KURZY

V prosinci jsme ve spolupráci s Místní akční skupinou Krkonoše uspořádali školení pro zemědělce z Krkonoše a Podkrkonoší, kteří hospodaří podle principů ekologického zemědělství nebo uvažují na tento způsob hospodaření přejít. Seminář byl zaměřen na přípravu k podávání grantových žádostí do 4. výzvy připravovaného programu Leader.

O různých přístupech k ekologické výchově a o tom, jaké různé role v ekologické výchově může hrát téma „les“, jsme školili lesní pedagogy na červnovém semináři v Caparticích u Domažlic pořádaném Ústavem zemědělské ekonomiky a informací.

V rámci vzdělávacího cyklu pro vedoucí interkulturních skupin z Česka, Polska a Německa jsme pořádali semináře zaměřené na environmentální aspekty práce s mladými lidmi (chování v krajině, spotřebitelství) a spolupracovali na realizaci dalších.

V rámci projektu s názvem „Z teorie do praxe“ jsme v několika městech Královéhradeckého kraje uskutečnili přednášky pro osoby, hledající zaměstnání. Jednodenních seminářů, zaměřených na ekologicky šetrné spotřebitelství, se zúčastnilo celkem 39 zájemců.

VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK PRO ROZVOJ EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

ČINNOSTI NA CELOSTÁTNÍ ÚROVNI

PRÁCE V ASOCIACÍCH PRO EKOLOGICKOU VÝCHOVU,
PORADENSTVÍ, OSVĚTU A V PORADNÍCH ORGÁNECH VEŘEJNÉ SPRÁVY

Na celostátní úrovni jsme byli zapojeni v několika sítích, usilujících o rozvoj a zlepšení podmínek pro ekologickou výchovu (Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina), poradenství (Síť ekologických poraden STEP) a občanské iniciativy (Asociace ekologických organizací Zelený kruh a Oborová platforma nevládních ekologických organizací). Naši zástupci pracují v jejich řídících či dozorčích orgánech a spolupracují s nimi na řadě akcí - např. na konferenci „Očekávaný vývoj v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty“, pořádané SSEV Pavučina v prosinci ve Svratce, ředitel SEVERu vedl panelovou diskusi o budoucnosti environmentální výchovy. Na podobných tématech spolupracujeme i s dalšími organizacemi - např. s Nadací Partnerství a se Společností pro udržitelný život (STUŽ). V červnu jsme se účastnili diskusního semináře „Je vzdělávání pro udržitelný rozvoj v českých podmínkách udržitelné?“, který pořádala STUŽ v Praze, a na příkladech z praxe (např. programu „Škola pro udržitelný život“) jsme za účasti zástupců MŽP i MŠMT představili základní principy a přínosy vzdělávání pro udržitelný rozvoj.

| 25

Zástupce SEVERu působil jako zástupce neziskových organizací v Meziresortní pracovní skupině pro EVVO (MŽP), Monitorovacím výboru Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (MŠMT) a Výboru pro EU Rady vlády pro nestátní neziskové organizace.

V roce 2011 jsme se také účastnili nastavování chystané certifikace středisek ekologické výchovy (SSEV Pavučina na zakázku MŽP), ověřování a přípravy inovace

Standardu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve specializovaných činnostech pro environmentální výchovu (SSEV Pavučina v rámci grantu pro MŠMT).

AKČNÍ PLÁN KE STRATEGII VZDĚLÁVÁNÍ PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ ČR

Navázali jsme na úsilí z roku 2010, kdy jsme se podíleli na formulování akčního plánu vzdělávání pro udržitelný rozvoj, a s řadou kolegů z vysokých škol, odborných institucí i neziskových organizací jsme připomínkovali jeho aktuální verzi, tak aby se udržela jeho co nejvyšší kvalita. Plán byl nakonec 23. února 2011 přijat usnesením vlády č. 143. Díky setkávání nad ním se konstituovala i nezávislá expertní skupina pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj.

CÍLE A INDIKÁTORY

PRO ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVU A OSVĚTU V ČESKÉ REPUBLICE

- 26 | Během roku 2011 vznikl na zakázku MŽP materiál „Cíle a indikátory pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu v České republice“ (publikováno na http://vur.cz/opencms/uvod/news/news_0024.html). Spolupracovali jsme intenzivně na jeho formulaci, zejména jsme využili naše zkušenosti s formulováním cílů v některých našich programech – Týden pro udržitelný život/Člověk a prostředí. Materiál vznikl v široké spolupráci a je první obecně a široce sdílenou sadou cílů oboru v České republice.

ČINNOSTI NA KRAJSKÉ A MÍSTNÍ ÚROVNI

SÍŤ EKOLOGICKÝCH VZDĚLÁVACÍCH A PORADENSKÝCH STŘEDISEK V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI KAPKA 21

Projekt byl realizován ve spolupráci s partnerem projektu Krkonošská Poradenská a Informační, o.p.s a byl zaměřen zejména na zvyšování kvality služeb, nabízených středisky ekologické výchovy v Královéhradeckém kraji. Zapojeným střediskům (INEX – SDA Kostelecké Horky, Ekocentrum Viola o.s., Centrum rozvoje Čes-

*Kapradí v Hradci Králové,
dílna „Náš soused netopýr“*

ká Skalice, Muzeum přírody Český Ráj, ZO ČSOP Orlice, A Rocha – Křesťané v ochraně přírody, Společná volba o.s., Villa Nova Uhřínov, Království Jestřebí hory o.p.s.) byly poskytovány supervize a následné konzultace ke zlepšování kvality akcí. Na závěr proběhla konference, jejíž nedílnou součástí bylo i plánování, jak dále rozvíjet fungující síť KAPKA21. Důležitým výstupem projektu se stal společný katalog akcí pro školní rok 2011 – 2012.

M.R.K.E.V. A MRKVIČKA

28 | Síť „Metodika a Realizace Komplexní Ekologické Výchovy – M.R.K.E.V.“ podporuje od roku 2001 základní a střední školy se zájmem o ekologickou výchovu. Odborná síť Mrkvička je určena mateřským školám a funguje od roku 2007. Na celostátní úrovni obě sítě administruje Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, v Ústeckém a Královéhradeckém kraji se o komunikaci se školami stará SE-VER. Z Královéhradeckého kraje je do sítě zapojeno 51 základních a 27 středních škol, z Ústeckého kraje 19 základních a 8 středních škol, které v roce 2011 získaly 6 rozesílek metodických a informačních materiálů včetně časopisu Bedrník a další průběžné elektronické rozesílky aktuálních informací.

Součástí programu Mrkvička je každoroční regionální setkání pedagogických pracovníků a pravidelná rozesílka informačních a metodických materiálů. V roce 2011 jsme poskytli 4 rozesílky Informačního Bulletinu Mrkvička a průběžné elektronické rozesílky aktuálních informací. Školy mají také možnost přispívat do časopisu Bedrník a bulletinu Mrkvička a zdarma využívat rozesílku k informování o svých aktivitách. Rozesílka materiálů byla finančně podpořena Ministerstvem životního prostředí v rámci projektu Síť škol se zájmem o environmentální výchovu M.R.K.E.V. a Mrkvička v roce 2011.

KRAJSKÁ KOORDINACE EVVO V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

V souladu s Krajskou koncepcí EVVO a Akčním plánem EVVO v Královéhradeckém kraji jsme v roce 2011 zajišťovali činnost krajského koordinátora environ-

mentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Poskytovali jsme široké spektrum služeb pedagogům, pracovníkům neziskových organizací a veřejnosti, zajišťovali administraci poradní skupiny pro EVVO, nabízeli konzultace a metodickou pomoc pro školy, střediska ekologické výchovy, obce, města a další zájemce, pravidelně jsme rozesílali aktuální informace z oblasti EVVO školám, organizacím a obcím v kraji, zabezpečovali jsme přípravu a tisk bulletinu Ekoton, oblíbeného Kalendáře akcí pro veřejnost, umožňovali jsme školám zapojení do projektů, podporovali realizaci výukových programů středisky ekologické výchovy na území kraje, organizovali konferenci ekologické výchovy KAPRADÍ a regionální setkání pedagogů mateřských škol Kapradíčko, spravovali databázi EVVO a webový portál pro ekologickou výchovu (<http://www.ekologickavychova.cz/>).

AKTUALIZACE KONCEPCE EVVO V ÚSTECKÉM KRAJI

SEVER na zakázku Odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje zahájil práce na aktualizaci Koncepce EVVO. V roce 2011 bylo zpracováno dotazníkové šetření (školy, veřejná správa, neziskové organizace a podniky) a zpracována SWOT analýza slabých a silných stránek současné koncepce.

| 29

SECESE – SÍŤ EKOCENTER V ÚSTECKÉM, KRÁLOVÉHRADECKÉM A LIBERECKÉM KRAJI

V dubnu 2011 byl ukončen projekt SECESE, zaměřený na vzdělávání, poradenské a informační služby v Ústeckém kraji. Během projektu bylo realizováno 7 odborných seminářů a 3 terénní exkurze pro pedagogické pracovníky, programy pro mateřské a základní školy prošlo celkem 3387 dětí a žáků, uskutečnilo se 219 konzultací a pořádali jsme osvětové akce u významných příležitostí. Podařilo se obnovit činnost Poradního sboru EVVO v Ústeckém kraji a zahájit jednání k aktualizaci Koncepce EVVO pro Ústecký kraj. Projekt byl finančně podpořen Státním fondem životního prostředí.

skládání mozaiky z odpadového materiálu

EKOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

PORADNY V RÁMCI NÁRODNÍ SÍTĚ ENVIRONMENTÁLNÍCH PORADEN

Na pracovištích v Horním Maršově, Hradci Králové a Litoměřicích provozujeme ekoporadny. V roce 2011 jsme poskytli celkem 304 konzultací, zaměřených na problematiku ochrany životního prostředí (nakládání s odpady, výsadba zeleně, značení výrobků, ekologické zemědělství, odpovědné spotřebitelství, ochrana přírody a zprostředkování kontaktů na další organizace apod.). Ekoporadna zajišťuje bezplatné půjčování odborných publikací, videofilmů a pomůcek a prodej publikací, výrobků Fair Trade a poradenství k programu Zelená úsporám.

PORADENSTVÍ K PROGRAMU ZELENÁ ÚSPORÁM

V rámci partnerského projektu Sítě ekologických poraden STEP a ekoporaden v ČR jsme zajišťovali poradenství v dotačním programu Zelená úsporám v Královéhradeckém a Ústeckém kraji. Dotační program Zelená úsporám byl určen na realizaci úsporných opatření na snížení produkce oxidu uhličitého v ČR. V rámci projektu bylo v Královéhradeckém kraji uskutečněno 90 a v Ústeckém kraji 79 konzultací. | 31

EKOZNAČKA – TO JE ZNAČKA!

Projekt je zaměřen na odpovědné spotřebitelství každého jedince. Pomocí tří hlavních pilířů (ekoporadenství, vzdělání, osvěta) chceme zvyšovat environmentální gramotnost obyvatel Královéhradeckého kraje, informovat a vzdělávat veřejnost a vzbudit důvěru k ekoznačkám, především EŠV, BIO, FSC, Fair Trade. V rámci projektu jsme realizovali Biojarmark, Den zemědělství a Den Země.

akce „Noc pro netopýry“ v Litoměřicích

KOMUNITNÍ PRÁCE, ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI, OSVĚTOVÉ AKCE

VÝUKOU A OSVĚTOU K UPLATNĚNÍ ZÁSAD TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE A KOMPLEXNÍ EKOLOGICKÁ VÝCHOVA V HRADCI KRÁLOVÉ

Projekt umožnil komplexní oslovení veřejnosti a působení na různé složky společnosti. Prostřednictvím realizovaných akcí bylo možné ovlivnit postoje a životní styl lidí. Pro děti a mládež jsme připravili 178 výukových programů, kterých se zúčastnilo 3460 žáků. Pořádali jsme také Den Země (s účastí 971 žáků), besedy a přednášky, Den zemědělství. Pro pedagogy jsme připravili praktické dílny KAPRADÍ a KAPRA-DÍČKO. Dílny pro veřejnost byly zaměřené na zpracování přírodních i odpadových materiálů (pletení košíků, výroba šperků z elektroodpadu, smaltování, slaměné ozdoby...). Vznikla sada návodů na výtvarnou činnost Inspirace les. Společného vaření z biopotravin se zúčastnilo 25 osob. Veřejnost se zapojila do údržby přírodní památky Na Plachtě. Na Biojarmarku, pořádaném v rámci královéhradeckých Dožíněk, jsme pro veřejnost připravili hravou dílnu pro menší děti, zaměřenou na třídění odpadů, kterou navštívilo 1025 dětí.

| 33

DĚTSKÁ FÓRA

Ve spolupráci s Národní sítí zdravých měst uspořádal SEVER několik akcí, jejichž účelem je získat pohled dětí a mladých lidí na dění ve městě a za účasti politiků určit 10 hlavních problémů, které mladé lidi v obci zajímají. Jedná se o komponovaná dopoledne s různými aktivitami, kdy se děti učí týmově pracovat, seznamují se s kompetencemi veřejné správy a zamýšlí se nad tím, co je nejvíce třeba v jejich městě změnit. Fóra proběhla v Litoměřicích, Štětí, Chrudimi, Vsetíně, Moravské Třebové, Dobříši a Praze Libuši.

DĚTSKÉ ZASTUPITELSTVO LITOMĚŘICE

Hlavní aktivitou v tomto roce byla protikuřácká kampaň. Dětské zastupitelé kontrolovali nekuřácké provozovny a výsledky předali koordinátorce Zdravého města Litoměřice. Připravili výukový protikuřácký program pro první stupeň základních škol. Zorganizovali soutěže pro děti a SEVERu pomohli se zajištěním několika osvětových akcí. Úspěšná byla výměna zkušeností s žákovským parlamentem v Praze Libuši, svou činnost prezentovali litoměřičtí zastupitelé také v Chrudimi a Dobříši. Dětské zastupitelstvo absolvovalo víkendové akce v Liběchově, na Lovoši a také v Horním Maršově, kde získali nové dovednosti, potřebné k fungování zastupitelstva. Zastupitelstvo mělo v roce 2011 celkem 17 členů ze základních a středních škol.

DEN ZEMĚ

34 | Dubnový Den Země jsme slavili na všech pracovištích SEVERu. V Hradci Králové byl pro děti připraven program s tematikou lesa, zaměřený na zpracování přírodních materiálů, kvízy o přírodě a informace o lesních obyvatelích, kterého se zúčastnilo 377 dětí.

Na Trutnovsku jsme se zaměřili na zvířecí tematiku, odborných přednášek se zúčastnilo na 200 žáků. Pro veřejnost byl o víkendu připraven výlet s průvodcem „Po stopách krkonošských zvířat“ a na odpoledním jarmarku v Horním Maršově čekala na děti dobrodružná stezka plná živých zvířat. Akci navštívilo více než 400 osob. V Litoměřicích jsme pozvali žáky ke sledování filmu „Strážce divočiny“ a program pro menší děti byl zaměřen na smyslové vnímání přírody. Děti vařily z přírodních surovin, naslouchaly ptačím hlasům, voněly ke květinám a také si mohly vyzkoušet péči o živého poníka. Akce se zúčastnilo 520 dětí.

DOTEKY 2011 V HORNÍM MARŠOVĚ

Devátý ročník hudebně-divadelního festivalu DOTEKY v Horním Maršově zahájila akustickým sólo koncertem Iva Bittová. Druhý den byla k vidění dvě divadelní

představení v podání dramatického kroužku při maršovské ZŠ a libereckého divadla Na Cestě. Odpoledne patřilo landscape folku Petra Linharta a akustické doom metalové skupině Cain Da Breth. O veselé pokračování se svojí muzikou postarala Terezie Palková a závěr dne patřil skupině Vlasta Třešňák & band.

HORNÍ MARŠOV – OTEVŘENÉ MUZEUM II.

V rámci zářijových Dnů evropského dědictví se v Horním Maršově uskutečnila dvoudenní akce, představující veřejnosti památky a krajinu Horního Maršova. Akce byla zahájena promítáním absolventského dokumentárního filmu o poválečných změnách osídlení Maršova. Veřejnosti byla zpřístupněna historicky zajímavá místa s možností plnit zábavné úkoly, trasa byla ozvláštněna performancemi a land-artovými objekty. Následovala veřejná diskuse s mladými výtvarníky. O velkolepý závěr se postaralo noční výtvarně-hudebně-divadelní představení, uvedené ve starém kostele na téma osídlení obce. Hlavními iniciátory byla skupina místních studentů a jejich přátel, SEVER při přípravě této akce pomáhal konzultačně a při její realizaci pak dobrovolnickou pomocí.

| 35

BIOJARMARK V HRADCI KRÁLOVÉ

V září se konal pátý ročník Biojarmarku v rámci Dožínek v Královéhradeckém kraji. Pracovnice SEVERu nabídly návštěvníkům dílnu zaměřenou na zpracování přírodních materiálů a poskytovaly poradenství v oblasti značení výrobků a ekologického zemědělství v kraji. Akci navštívilo na pět tisíc osob.

CYKLOHAPPENING V LITOMĚŘICÍCH

Čtvrtý ročník zářijového cyklohappeningu uspořádali pracovníci SEVERu v Litoměřicích. Soutěžilo se o nejlépe vyzdobenou cyklistickou helmu. Peloton tvořený převážně žáky základních a středních škol projel centrem města, aby upozornil na překážky, se kterými se cyklisté ve městě musí potýkat.

na jaře se budoucí ekocentrum začalo převlékat do nového

PROJEKT DOTEK

SEVER rekonstruuje budovu bývalé barokní fary v Horním Maršově. Chceme tak ukázat vzorový příklad rekonstrukce památky, kdy zůstanou zachovány všechny památkově cenné části a zároveň bude objekt splňovat definici ekologického provozu. Budoucí ekocentrum by mělo sloužit jako zázemí pro vzdělávání žáků, pedagogů a jiných zájmových skupin, pořádání akcí pro veřejnost včetně ekofestivalu DOTEKY, který má v Horním Maršově již dlouhou historii. Projekt rekonstrukce je financován z Operačního programu životní prostředí a z daru Královéhradeckého kraje.

1. března 2011 byla fara předána stavební firmě a tím byla oficiálně zahájena její rekonstrukce. Termín ukončení stavby je 30. 6. 2013, kolaudace a uvedení do provozu by se mělo uskutečnit nejpozději do 1. 10. 2013. V průběhu roku 2011 probíhaly práce na statickém zajištění hlavní budovy, krovů, opravě střechy a její pokrytí šindelem, rekonstrukce fasády včetně zateplení celé budovy.

Tým pro tvorbu expozice s názvem „Fara na Dotek“ vypracoval libreto pro budoucí uspořádání a vybavení prostor, které budou přístupné návštěvníkům ekocentra a sloužit k jejich zábavě i poučení. Dokončena byla i architektonická studie nově plánované budovy pro pořádání pobytových výukových programů.

| 37

*Biskupský sál,
kresba Dagmar
Gottlieblová*

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

V ROCE 2011 VYDAL SEVER TYTO NOVÉ PUBLIKACE A POMŮCKY

Výroční zpráva SEVERU za rok 2010

Kalendář akcí pro veřejnost na rok 2011/2012 – kalendář zajímavých akcí na celý školní rok.

Inspirace les – Sborník deseti výtvarných námětů, doplňujících realizaci environmentální výchovy v MŠ a na 1. stupni ZŠ. Obsahuje metodiku a podrobný návod na výrobu drobností z odpadového či přírodního materiálu.

DVD ABCD Ekologie aneb Životabudič – druhé vydání úspěšné série krátkých scének Miroslava Vladyky a Petra Vacka, poukazujících na možnosti, jak v domácnosti a běžném životě hospodařit ekologicky.

Inovativní cesta vzdělávání o inteligentní energii – výsledky projektu SIEU, konkrétní příklady realizovaných projektů na školách v EU, popis metodiky zaváděné do škol, příklady práce s klienty.

Vedení energetického projektu ve třídě – průvodce pro učitele při zavádění projektu o inteligentním využívání energie (SIEU), příklady projektů, časový rozvrh, výzkum a organizace práce, založení agentury, příprava prezentace.

Metodická publikace – ze vzdělávání lektorů i manažerů neziskových organizací vznikly metodické příručky, shrnující jednotlivá probíraná témata.

Manuál zkušeností aneb jak na environmentální výchovu v základních a středních školách – z projektu Environmentální vzdělávání pedagogů, shrnuje zkušenosti pedagogických týmů, zapojených do projektu i aktivity ze seminářů.

PERIODIKA

Maršovský zpravodaj – 4 x ročně, náklad 500 ks.

Ekoton – 2x ročně, bulletin EVVO v Královéhradeckém kraji, náklad 800 kusů.

Bedrník – 6x ročně, časopis pro rozvoj ekogramotnosti, náklad 1300 kusů.

WEBOVÉ STRÁNKY

V roce 2011 jsme kromě vlastního webu SEVERu (www.sever.ekologickavychova.cz) provozovali nebo se podíleli na provozu několika různě zaměřených webů.

| 39

Portál pro ekologickou výchovu a poradenství: www.ekologickavychova.cz

Weby vzdělávacích projektů:

Řeka Labe – naše společné dědictví: www.rekalabe.eu

Týden pro udržitelný život: www.tyden.ekologickavychova.cz

Škola pro udržitelný život: www.skolaprozivot.cz

Carbon Detectives: www.carbondetectiveseurope.org

Školy pro inteligentní využívání energie: <http://sieu.info>

Putování prostorem a časem: www.putovaniiprostoremacasem.cz

PODPOŘILI NÁS

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Evropská komise, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Státní fond životního prostředí, Ústecký kraj, Královéhradecký kraj, Magistrát města Hradce Králové, Zdravé město Litoměřice, Obec Horní Maršov.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

40 |

FIRMY A ORGANIZACE

Toyota; KRPA Paper, a.s. Hostinné; KRPA Envelope, a.s. Hostinné; VEBA – textilní závody a.s. Broumov, nakladatelství Portál, Nadace VIA – fond T-mobile, SIKO koupelny a. s.

TOYOTA

KRPA PAPER

KRPA ENVELOPE

veba

PODEKOVÁNÍ

FIRMY A ORGANIZACE

VAK Trutnov; SIKO koupelny; Stavební a inženýrská firma Klimeš; Infocentrum Veselý výlet; Restaurace Na Kopečku; UFFO společenské centrum Trutnov; Celbová Věroslava – hračky Trutnov; C.K. MATES Trutnov – zdravá výživa; AD reklama Trutnov; Zahradnictví Mečtír; Prodejna zdravé výživy s jídelnou Bazalka s.r.o. Hradec Králové; Dřevotvar Jablonné nad Orlicí; Rezekvítek o.s.; Babka bylinářka Danuše Čejchanová, Hradec Králové; Nutriční poradenství Mgr. Lenka Svobodová Hradec Králové; Leverage, s.r.o.; o.p.s. České Švýcarsko; LIPKA – školské zařízení pro environmentální vzdělávání; Rezekvítek Brno, Sdružení pro ekologickou výchovu a ochranu přírody; Partnerství o.p.s.; Nadace Partnerství; Střední pedagogická škola Johana Heinricha Pestalozziho Litoměřice; ZŠ Na Valech Litoměřice; ZŠ Havlíčkova Litoměřice; ZŠ a MŠ Úprkova Hradec Králové; ZŠ Karla IV. Nový Bydžov; Přírodovědné centrum při ZŠ Bezručova Hradec Králové; Obchodní akademie, Střední odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Hradec Králové – odloučené pracoviště Lipová 56, Stěžery.

| 41

JEDNOTLIVCI

Karel Čapek, Monika Čapková, Danuše Čejchanová, Jan Činčera, Pavel Gryndler, Tomáš Habrůn, Jan Hájek, Alena Hájičková, manželé Hartingerovi, Petr Hermann, Zdeněk Holzinger, Jiří Chloupek, manželé Jiráskovi, Jan Kábrt, Tomáš Karel, Kateřina Klimešová, Aleš Kočí, Hana Korvasová, Vanda Kozová, Jan Krajhanzl, Petr Krňák, Andrea Křížová, Barbora Kulichová, Kateřina Kulichová, Vendula Kůtová, Jan Laštovička, Vladimír Liška, Petr Luhan, Aleš Máchal, Mgr. Miroslava Moravcová, Eliška Pigulová, Hedvika Pokorná, Alena Rodrová, RNDr. Milena Roudná, Petr Rybář, manželé Spěváčkovi, Eliška Svobodová, Iva Svobodová, Jiří Šlehover, Zdeněk Šubrt, Kristýna Vojtíšková, studenti Univerzity Hradec Králové.
...a mnoho dalších příznivců a dobrovolníků. Děkujeme!

NA SEVERU V ROCE 2011 PRACOVALI

RNDr. Jiří Kulich, ředitel organizace

JUDr. Hana Kulichová

Jana Kutáčková

Eva Lučanová

Bc. Pavel Kaplan

Ing. Ivana Poláčková

Mgr. Milada Dobiášová

Bc. Lenka Hronešová

Ing. Martin Vlček

Ing. Jaromír Kvasnička

Bc. Karin Kvasničková

Silvie Vacková, Dis.

Ing. Eliška Knížková

Věra Petrů

Mgr. Dita Gollová

Šárka Lepší

Ing. Monika Kosinová

Mgr. Radka Urbánková

Tereza Mikešová

Mgr. Tereza Hejtmánková

Bc. Jana Skučková

Mgr. Lucie Tomášková

Mgr. Kateřina Lichtenbergová

Mgr. Ivo Farský

Leona Pekárová

Ing. Iva Víravová

Mgr. Michaela Hůrková

Renata Richterová

Mgr. Petr Panaš

Mgr. Tomáš Brabenec

Bc. Marcela Veselá

Externí spolupracovníci:

Mgr. Eva Rázgová

Mgr. Jan Hájek

Iveta Vilímovská

Jan Franta

Na rodičovské dovolené:

Jitka Macháčková

Ing. Lucie Frantová

Mgr. Petra Formánková

FINANČNÍ ZPRÁVA
VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY, ROZVAHA

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

ke dni 31. 12. 2011 (v celých tisících Kč)

NÁKLADY

	<i>Činnost hlavní</i>	<i>Činnost hospodářská</i>
Spotřeba materiálu	1 105	
Spotřeba energie	176	
Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	17	
Prodané zboží		40
Opravy a udržování	48	
Cestovné	461	
Náklady na reprezentaci	82	
Ostatní služby	7 128	
z toho:		
Stravování účastníků programů v pobytovém středisku	254	
Stravování účastníků dalších vzdělávacích akcí	244	
Ubytování účastníků vzdělávacích akcí	180	
Zajištění vzdělávacích akcí	1 288	
Krajská koordinace EVVO	60	
Lektorné za kurzy, semináře, přednášky a účastnické poplatky	882	
Studie, konzultace, překlady, odborná pomoc	444	
Představení a kulturní akce	76	

	<i>Činnost hlavní</i>	<i>Činnost hospodářská</i>
Poštovné	77	
Správa PC, sítě, web, programovací práce	211	
Telefony	141	
Internet	40	
Vstupní prohlídky, BOZP zaměstnanci	5	
Tisk, kopírování, laminace, fotopráce, grafické práce	797	
Inzerce, reklamní služby, výlepy plakátů	89	
Nájemné	557	
Provize - stravenky	5	
Udržovací práce DOTEK	94	
Ostatní provoz	72	
Předplatné novin a časopisů	20	
Řemeslnické práce (instalatérské, zednické)	45	
Doprava a jízdné za účastníky akcí	52	
Účetní a auditorské služby	859	
Ostatní služby	636	
Mzdové náklady	8 374	
Zákonné sociální pojištění	2 568	
Zákonné sociální náklady	489	
Ostatní sociální náklady	1	
Daň silniční	13	
Daň z nemovitostí	7	

	<i>Činnost hlavní</i>	<i>Činnost hospodářská</i>
Ostatní daně a poplatky	3	
Úroky	13	
Kursově ztráty	11	
Jiné ostatní náklady (bankovní poplatky, pojistné)	73	
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	278	
Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	1	
Poskytnuté příspěvky (projektoví partneři, členské příspěvky)	562	
Účtová třída 5 celkem	-21 410	-40

VÝNOSY

	<i>Činnost hlavní</i>	<i>Činnost hospodářská</i>
Tržby z prodeje služeb	4 253	
z toho:		
Osvětové akce pro veřejnost, volnočasové akce	89	
Lektorné krátkodobé výukové programy	716	
Lektorné pro ostatní skupiny	364	
Konference Kapradí, Kapradíčko	29	
Lektorné - pobytové akce škol	78	

	<i>Činnost hlavní</i>	<i>Činnost hospodářská</i>
Strava pobytové akce škol	426	
Strava pobytové akce ostatní	15	
Ubytování - pobytové akce škol	558	
Ubytování - pobytové akce ostatní	46	
Krajská koordinace EVVO v Královéhradeckém kraji	1 146	
Prodej publikací a pomůcek, balné a poštovné	136	
Předplatné Bedrník	12	
Registrace MRKEV-sít škol	55	
Maršovský zpravodaj	12	
Platby zaměstnanců - stravenky apod.	180	
Ostatní výnosy	391	
Tržby za prodané zboží		50
Úroky	16	
Kursově zisky	1	
Jiné ostatní výnosy	198	
Přijaté příspěvky	59	
Přijaté členské příspěvky	1	
Provozní dotace	17 690	
Účtová třída 6 celkem	22 218	50
Hospodářský výsledek před zdaněním +/-	808	10
Daň z příjmu	110	
Hospodářský výsledek po zdanění +/-	698	10

ROZVAHA

ke dni 31. 12. 2011 (v celých tisících Kč)

AKTIVA

	<i>Stav k prvnímu dni účetního období</i>	<i>Stav k poslednímu dni účetního období</i>
Dlouhodobý majetek celkem	4 833	10 068
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	6 598	12 112
Pozemky	589	589
Stavby	4 707	4 762
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	167	479
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	235	235
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	900	6 046
Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-1 766	-2 043
Oprávky ke stavbám	-1 463	-1 644
Oprávky k samost. movit.věcem a souborům movit.věcí	-67	- 164
Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	- 235	- 235
Krátkodobý majetek celkem	9 855	11 405
Zásoby celkem	188	196
Zboží na skladě a v prodejnách	188	196
Pohledávky celkem	3 057	4 970
Odběratelé	125	71
Poskytnuté provozní zálohy	41	130

	<i>Stav k prvnímu dni účetního období</i>	<i>Stav k poslednímu dni účetního období</i>
Daň z přidané hodnoty	124	437
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	2 256	1 986
Nároky na dotace a ost.zúčtování s rozp.orgánů územ.samospř.celků		2 308
Jiné pohledávky	511	37
Krátkodobý finanční majetek celkem	6 189	6 211
Pokladna	256	105
Ceniny	40	
Účty v bankách	5 893	6 106
Jiná aktiva celkem	421	29
Náklady příštích období	30	29
Příjmy příštích období	391	
Aktiva celkem	14 688	21 474

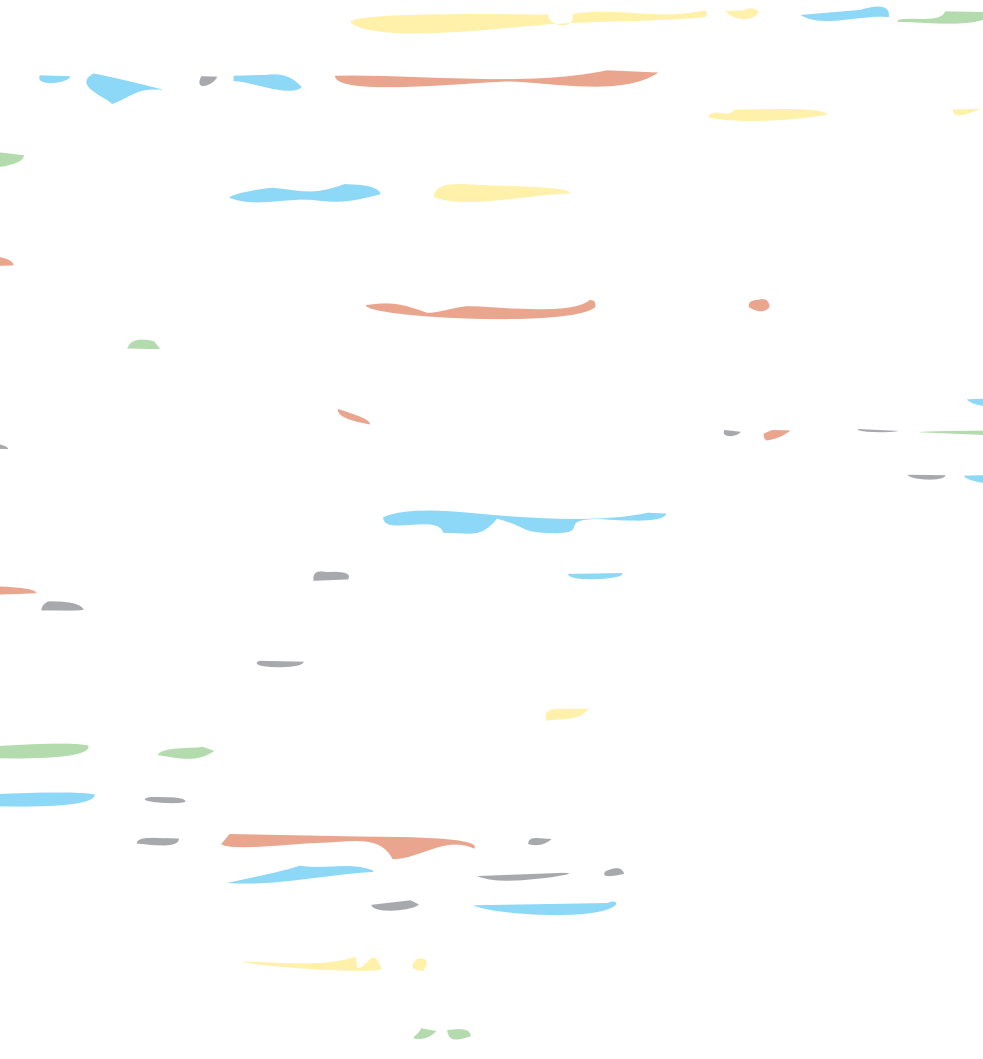
| 51

PASIVA

	<i>Stav k prvnímu dni účetního období</i>	<i>Stav k poslednímu dni účetního období</i>
Vlastní zdroje celkem	6 691	12 372
Jmění celkem	6 276	11 306
Vlastní jmění	5 992	10 781
Fondy	284	524
Výsledek hospodaření celkem	415	1 066
Účet výsledku hospodaření	352	708

	<i>Stav k prvnímu dni účetního období</i>	<i>Stav k poslednímu dni účetního období</i>
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	63	358
Cizí zdroje celkem	7 997	9 102
Dlouhodobé závazky celkem	35	
Dohadné účty pasivní	35	
Krátkodobé závazky celkem	4 760	5 384
Dodavatelé	439	1 093
Ostatní závazky		8
Zaměstnanci	-3	637
Závazky k institucím sociálního zabezpeč. a veř. zdravot. pojištění		276
Daň z příjmů	-24	86
Ostatní přímé daně	-16	73
Ostatní daně a poplatky	-1	
Jiné závazky	450	296
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	3 915	2 915
Jiná pasiva celkem	3 202	3 718
Výdaje příštích období	50	725
Výnosy příštích období	3 151	2 993
Pasiva celkem	14 688	21 474

Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER
Výroční zpráva za rok 2011

Vydalo © Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše, 2012

sever@ekologickavychova.cz

www.sever.ekologickavychova.cz

Bankovní spojení: ČSOB Trutnov, č.ú. 272921823/0300

Text: příspěvky pracovníků SEVERu upravila Jana Skučková

Grafická úprava: Petr Kutáček

Náklad: 200 ks

ISBN 978-80-86838-42-7

Vytištěno na recyklovaném papíře.

9 788086 838427

ISBN 978-80-86838-42-7